

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 21. decembra 1870. ~

Gospodarske stvari.

Sviloreja v celicah.

V cesarski svilorejni poskušalnici goriški so vpe-ljali neko novo napravo, v kateri se plemenijo (parijo) svilni metulji, sparoma vsak on in vsaka ona posebej. Ta izreja se imenuje reja v celicah (Zellengrainirung). V ta namen se iz neke tanke in kakor sit redke robe, ki se tul imenuje, naredijo majhni žaklički, kateri se obesijo na vrvice izpod stropa one sobe, kjer se napravi celično izrejališče. Vsa ta naprava potrebuje mnogo-terih priprav; stroški priprav in delalcev znašajo po številu letošnjega časnika „Seidenbauzeitung“ za 10.000 parov svilnih metuljev 378 gold. 80 kr., tako, da unča po celični izreji dobljenih jajčic stane okoli 5 gold.

Korist te izreje je očividna; po njej se najprej preišče vsak metulj, ali je popolnoma zdrav, in taki se plemenijo potem posebej v celicah, da tedaj ni mo-goč, da bi se jajčica od zdravih in bolnih pomešala. To je velik dobiček celičnega izrejevanja, ktere-ga so se letos že na več krajih našega cesarstva poprijeli in kaže nov velik napredek svilorejnih skušinj.

Odboru družbe kmetijske kranjske poroča iz Vi-pave predsednik podružnice ondašnje gospod Barle, da „sta dva kmeta po celicah od goriške poskušalnice napravljeno seme imela in najlepše mešičke (kokone) v vipavski dolini pridelala. Ako se prihodnje leto po celicah napravljeno seme tako obnese — pravi poročilo dalje — gotovo se bode zopet oživila sviloreja v naši dolini“. Unča tega semena, po „Seidenbau-Zeitg.“ na 14 gold. cenjena, pa je ljudskim učiteljem predraga, da bi mogli tega semena si omisliti, zato prosi predsednik podružničin, naj bi družba kmetijska pri nakupovanju semena na to seme ozir jemala in potem še posebno na Vipavo.

Zareja novih gozdov po umetni setvi.

(Konec.)

9. Kako gozdne setve varovati in oskrbovati.

Ko smo setve napravili tako, kakor je bilo pove-dano, mora zdaj naša skrb biti, da prostor varujemo vseh takih sovražnikov, ki se dajo odstraniti. Brez va-rovanja ni upanja, da bi se kaj pridelalo, trud in stro-ški so zastonj, kajti mlademu rastlinju skoro največ sovražnikov preti. Ti so: ljudje, živali, rastline in vreme. Umen gozdorejec bo tudi skrbel za to, da na strmih rebrih, kjer so solncu močno izpostavljena, bode vse seme, posebno pa borovo, s protjem pokrtil, vse obdelane prostore po mejah zaznamoval — kjer pa to ne zadostuje — z jarki in živimi mejami nadomestoval,

in na ta način domači živini in divjačini pot v obde-lane prostore zapiral.

Odpodil bode tudi selivne in vse nevarne tice, pa take kraje tudi s primernimi sredstvi povodenj varoval. Mlade rastline bode, kolikor mogoče, plevela očistil itd. Pri manjih nasadbah se plevel lože odstranjuje, pri su-hem vremenu se tudi rastline zalivajo in na ta način dosti nezgod obvarujejo. Se vé da v velikih zasadiščih se to ne more opravljati, varstvo moramo tedaj tukaj naravi pripustiti.

10. O prihodnji obravnavi takih setev, ki so po umetni setvi nastale.

Gozdi, ki so nastali po umetni setvi, se prav nič ne ločijo od tistih, ki so sami se zasejali, ali naravno nastali. Lahko tudi iz umetnih gozdov napravimo visok, nizek in srednji gozd. Vsak gozdorejec naj na to pazi, da popravi setev, ki se prvo ni dobro obnesla, in jo drugim enako naredi. Če zamudi to, bo drugo drevje visoko izrastlo in potem ne bo mogoče goljav z lesom nasejati ali nasaditi. Prazne prostore bodo potem mladi gozdi obdajali in nobenega dobička prinesli. — Ne de-lajmo popred goljav v mlade gozde, dokler ni ves gozd v dobrem redu. Prostori, ki so prazni, se pozneje ne dado obdelati in več sto let gospodarju nobenega do-bička ne prinesó. — Ni treba prav goste setve delati; da le na vsake 3—4 čevlje dobre sadike vsadimo, smemo na tako zasadbo z zaupanjem gledati in ni se nam treba bati popravljanja. Pri velikih planjavah, ki potrebujejo več let, da jih z drevjem nasadimo, imejmo na pri-hodnjo obdelavo ozir in seme prvo ondi sejmo, kjer hočemo prvo sekati. Saj tudi tam prvo žanjemo, kjer smo prvo sejali. Če bomo napak sejali, bomo tudi napak sekali in večkrat mlada drevesa od starih ločili, kar pa ne gré. Na manjših planjavah to ne pride v ozir, na velikih se mora pa na to pazno gledati. Na Krasu, o katerem se zmirom govori, da ga bodo po-gozdili, naj se to ne prezira, da se zanamci ne bodo nad našo nesposobnostjo spotikali!

Franjo Padar.

Gospodarske novice.

* Družba kmetijska štajarska naznanja, da konec tega meseca je zadnji čas, da se gospodarji oglasijo za državne premije za izvrstna posestva, za zbolj-šana gnojišča, za rejo semen, za izvrstno rejo hmelja in za ribjo rejo.

* Da je letos tudi na Hrvaškem kakor pri nas malo divjačine, to je, malo zajcev in srn, toži tudi „Gosp. list“ zagrebški in misli, da neugodna lanska zima je tega kriva.